

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Beowulfes Beorh eller Bjovulfs-Drapen, det Old-Angelske Heltedigt paa Grund-Sproget

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Beowulfes Beorh eller Bjovulfs-Drapen, det Old-Angelske Heltedigt paa Grund-Sproget", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1861_1290-intro-shoot-idm494.pdf (tilgået 31. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Hjælperedskaber: Ordbøger, tekstsamlinger og en grammatik

Grundtvig havde en række hjælpemidler til rådighed, da han udgav *Beowulfes Beorh*.

Hickes og Wanley

I årene 1703-1705 havde George Hickes og Humfrey Wanley i Oxford udgivet det to bind store samleværk med den frygteligt lange titel *Antiquæ Literaturæ Septentrionalis libri duo. Quorum primus Georgii Hickesii S.T.P. Linguarum Vett. Septentrionalium Thesaurum Grammatico-Criticum & Archæologicum [...] Alter continet Humfredi Wanleii Librorum Vett. Septentrionalium, qui in Angliæ Biblioth. extant, Catalogum Historico-Criticum* (da. Den gamle nordiske litteratur i to bind af hvilken den første rummer George Hickes' Grammatisk-kritiske og historiske ordbog over de gamle nordiske sprog [...] og den anden rummer Humfrey Wanleys historisk-kritiske katalog over de gamle nordiske bøger, som findes i engelske biblioteker). Som det fremgår af denne titel, indeholder værket både teksteksempler og en angelsaksisk ordbog. Grundtvig henviser som regel blot til værket med ordet "*Thesaurus*". Det er også i dette værk, at Hickes' afskrift af *Finnsborgfragmentet* findes trykt (bind 2, 1705, s. 192). Selve fragmentet havde været bortkommet eller stjålet siden begyndelsen af 1700-tallet.

Edward Lye

Edward Lyes ordbog, *Dictionarium Saxonico et Gothico-Latinum* (da. Saksisk og gotisk-latinsk ordbog) udkom i 1772 (Lye & Manning 1772). Grundtvigs mange noter fra slutningen af 1810'erne viser, at han flittigt brugte denne ordbog ved oversættelsen (Grundtvig 1820), og han henviser også til den i 1861-udgaven. Selv den dag i dag eksisterer der ikke en angelsaksisk-dansk ordbog.

Rasmus Rask

Vennen Rasmus Rask havde i 1817 udgivet en angelsaksisk grammatik, *Angelsaksisk Sproglære tilligemed en kort Læsebog*, mens han opholdt sig i Stockholm forud for en større sprogekspedition mod øst (Rask 1817). Den udkom, efter at han og Grundtvig havde arbejdet sammen om at oversætte de første 14 sange af *Sangen om Bjoelulf* (til og med halvvers 1843 i Grundtvigs verstælling), og gjorde det en del nemmere for Grundtvig at fuldføre oversættelsen i årene op mod 1820, hvor han ikke længere havde direkte adgang til Rasmus Rask og hans formidable sproglige overblik (1861, s. XIX). Grammatikken, der i passager kan karakteriseres som en komparativ germansk sproghistorie, inddrager eksempler fra både tysk, dansk og oldislandsk (fx Rask 1817, s. 10). Derudover indeholder sidste del, "*Angelsaksisk Læsebog*" et uddrag af *Sangen om Bjoelulf*, som Rask kalder "*Skjoldungedigtet*" (Rask 1817, s. 163-166).

Bouterwek

Den tyske historiker Karl Wilhelm Bouterwek udgav i 1851-1854 *Cædmon's des Angelsachsen biblische Dichtungen*, bind 1-2. Bind 2 heraf er et angelsaksisk glossar, som Grundtvig indrager i sine argumentationer for forskellige læsninger.

Når man medtænker, at flere af teksudgaverne også rummer glossarer, har Grundtvig ganske vist haft mange hjælpemidler, også flere og bedre end i 1820, men også meget at skulle forholde sig til og samle på en filologisk forsvarlig måde.